

۱۰۶ ..... گفتار دهم

۱۰۶ ..... تکنولوژی در خدمت تدریس و یادگیری

گفتار دهم

تکنولوژی در خدمت تدریس و یادگیری

دکترalan بین^۱

درست همان‌طور که تمامی آموزشها از تصویری از آینده
ناشی می‌شوند، متقابلاً همه آموزشها نیز تصویری از آینده
ایجاد می‌کنند.

الورین تافلر

فراخوان به کارگیری تکنولوژی در برنامه‌های درسی مدارس آمریکا، به روزهای عرضه "تلویزیون آموزشی" باز می‌گردد. از آن روزها تا کنون، شاهد پیدایش آنتن ماهواره، دستگاه ویدئو، میکرو کامپیوتر، سیستمهای چندرسانه‌ای، اینترنت و ابتوهی از نوآوریهای تکنولوژیک دیگر بوده‌ایم. هر کدام از اینها به عنوان یک امکان آموزشی بالقوه و تعیین کننده برای بهبود یادگیری و افزایش موقیت عرضه شده است. [اما] بخش بزرگی از این امکانات تا کنون بلااستفاده مانده و شاید تلقی بسیاری از افراد این باشد که فقط ظاهر نوآوریهای یادشده، متفاوت است و در باطن تفاوت چندانی ندارد.

1.Dr.Alan Bain

به نظر می‌رسد برای آنکه تکنولوژی واقعاً بتواند عملکرد مدارس، آموزگاران و دانش آموزان را متحول کند، بایستی راههایی برای ادغام آن در فعالیتهای آموزشی مدارس و دسترسی کل جامعه به آن پیدا شود. بی‌گمان این امر پیچیده است و تحقق آن مستلزم ایجاد پیوندهای پیچیده بین تکنولوژی و برنامه‌های درسی، فرهنگ و شرایط تحصیل است. بنابراین، در ک روشی از روابط درونی و فی‌ما بین تدریس و یادگیری، برنامه درسی، خط مشی‌های پرسنلی، فضای فیزیکی، تخصص‌افزایی، ارزیابی [عملکرد] مدرسه و غیره ضرورت تام دارد.

اگر بخواهیم تکنولوژی را چنان استفاده کنیم که بر دانسته‌های دانش آموزان بیافزاید و دانش آموزان بتوانند آن را به کار گیرند، نه تنها به یک "طرح تکنولوژی" بلکه به "الگویی جامع" و "طرحی برای پیاده‌سازی" آن محتاجیم که معطوف به ارتقای عملکرد کلی مدارس بوده و از عنایت خاص به "یادگیری دانش آموز" نشأت گرفته باشد. نمونه بارز آن، آکادمی بروستر^۱ است.

این آکادمی یک دبیرستان شبانه‌روزی و غیردولتی است که در ساحل دریاچه وینی پزوکی^۲ در نیوهمپشایر^۳ واقع شده و می‌کوشد تا پیوندهای لازم را بین مقوله‌های یادشده، برقرار کند.

تا سال ۱۹۹۲، بروستر نیز مانند بسیاری از مدارس دولتی و غیردولتی، فقط یک آزمایشگاه کامپیوتر داشت که مجهر به دستگاههای مکینتاش پلاس و اس ای^۴ بود. برخی از دبیران این دبیرستان صرفاً به دلیل علاقه شخصی به سراغ کامپیوترهای آزمایشگاه می‌رفتند و برخی از دانش آموزان نیز کامپیوترهای شخصی خود را به دبیرستان می‌آوردند. تا اواسط دهه

1.Brewster Academy

2.Winni pesaukee

3.New Hampshire

4.Macintosh plus and SE

۱۹۸۰، دانش آموزان مجاز به استفاده از کامپیوترهای خود در خوابگاه نبودند زیرا اولیای دبیرستان این دستگاهها را "وسایل برقی" ای می دانستند که خطر آتش سوزی به همراه داشتند! استفاده از کامپیوتر صرفاً به یک کلاس خاص یا یک "آزمایشگاه" کامپیوتر محدود بود که آنهم برای یادگیری طرز کار با صفحه کلید و برخی دوره های مقدماتی مثل میکروسافت ورکز^۱ و هایپر کارد^۲ مورد استفاده قرار می گرفت. این مطالب، معمولاً چند بار در هفته و در کنار دروس فوق برنامه یا فعالیتهای شبیه سازی تدریس می شد. با آنکه دبیرستان در آن زمان از امکانات رو به رشدی در زمینه های کد و گرافیک برخوردار بود ولی از امکانات لازم برای تدریس در این زمینه ها بهره های نداشت.

وضعیت دبیرستان بروستر در ۱۹۹۶، از تغییر تکنولوژیکی جامعی نسبت به سناریوی سال ۱۹۹۲ آن حکایت دارد. اکنون تکنولوژی در تمامی فعالیتهای آن رسوخ کرده؛ و دانش آموزان و دیران به جای کاربرد کاغذ و قلم، از کامپیوترهای کیفی مجهز به نرم افزارهای کاربردی استفاده می کنند. حالا دانش آموزان می توانند از طریق شبکه گستردۀ "الیاف نوری" و از پشت میزهای کلاس درس، سالنهای سخنرانی و حتی اطاقهای خوابگاه یا کتابخانه با دیران، همکلاسیها و اینترنت تماس برقرار کنند. آنان هر لحظه که بخواهند، می توانند با دیرانشان تماس بگیرند و درباره تکالیف شان گفتگو کنند و یا از ایشان کمک بخواهند. همچنین می توانند اطلاعات خود را با همساگردیهاشان در میان بگذارند. دیران، این تکنولوژی را با تدریس ادغام کرده اند و همه روزه در کلاسهایشان از آن استفاده می کنند. اکنون تواناییهای ما در زمینه کد و گرافیک تا حد یک برنامه چند رسانه ای کامل ارتقا یافته است.

1.Mhcrosoft Works
2.Hypercard

تحول تکنولوژیکی دیبرستان بروستر، بخشی از یک "برنامه جامع بهسازی" است که مبتنی بر "الگوی طراحی مدرسه" است. این برنامه در بروستر تدوین و عملاً آزموده شد. الگوی طراحی مدرسه، برنامه جامعی مشتمل بر اجزای زیر است:

- ارزیابی نیاز؛
- سیاست گذاری؛
- تدریس و یادگیری از منظر دانش آموزان؛
- برنامه درسی؛
- پشتیبانی آموزشی جامع؛
- تحصص افزایی؛
- الگوی پرسنلی مدرسه؛
- تکنولوژی؛
- فضا، زیرساخت و سازمان دیبرستان؛ و
- ارزشیابی.

"الگوی طراحی مدرسه" با بهره‌گیری از شیوه‌های هیجان‌انگیز در طراحی برنامه درسی، پیاده‌سازی تکنولوژی و مدیریت آموزشی؛ توانسته است شیوه مدیریت گردانندگان دیبرستان، تدریس دیبران و یادگیری دانش آموزان را متحول نماید. این الگو بر این فرض استوار است که اصلاح کیفی مدرسه باید مبتنی بر تجدید ساختار و به کارگیری بهترین شیوه‌های آموزشی، روانشناسی و مدیریت باشد.

برخی تحولات کلیدی حاصل از این الگو به شرح زیر است:

- ایجاد هفت حوزه آموزشی جدید، به‌نحوی که تیمهایی مشتمل از هفت معلم بتوانند با گروههای پنجاه نفری دانش آموزان کار کنند؛

- مدیر و معاونان دبیرستان قریب به ۵۰٪ وقتشان را در کلاس و به مدیریت برنامه می‌گذرانند که مشتمل بر مشاوره تخصصی و ارزیابی است؛
- برنامه درسی دانش آموزان بر حسب سطح و مواد درسی هر کلاس متفاوت است؛
- برنامه درسی، بهترین شیوه‌های تدریس را با مضمون هر درس تلفیق می‌کند و بنابراین رویکردی پدید می‌آورد که دبیران به کمک آن می‌توانند تصمیم بگیرند که هریک از شیوه‌های تدریس را چگونه و چه وقت به کار گیرند، چگونه برای گروههای مختلف برنامه‌ریزی کنند، چگونه بین دانش آموزان بر حسب میزان موفقیت فرق بگذارند و چگونه یک کلاس چند سطحی از دانش آموزان را بچرخانند؛
- دبیرستان یک دوره آموزشی هفت هفته‌ای تخصص افزایی را به منظور توسعه مهارت‌های تدوین برنامه درسی، تدریس، به کار گیری تکنولوژی و مدیریت کلاس (که جهت اجرای برنامه جامع بهسازی ضرورت دارند) برای دبیران برگزار می‌کند. پس از اتمام این دوره، یک دوره کار آموزی یک ساله برگزار می‌شود؛
- شرح وظایف کارکنان مستقیماً و بهروشی با کیفیت تدریس، عملکرد کلاس و دانش آموز مرتبط است. الگوی پرسنلی دبیرستان بر تشخیص و تقدیر از بهترین تجارب استوار است؛
- دبیران به صورت گروهی کار می‌کنند و در یک چرخه مستمر بازخورد، پشتیبانی و ارزیابی حضور مستمر دارند؛ و
- تکنولوژی در تمامی فعالیتهای دبیرستان رسوخ کرده است. همه دانش آموزان و دبیران به کامپیوترهای کیفی^۱ مججهزند. جلسات دبیران در پشت میزهایی برگزار می‌شود که از طریق شبکه محلی دبیرستان به یکدیگر متصل است. دانش آموزان می‌توانند مستقیماً از پشت میزهای کلاس، اطاقهای خوابگاه و کتابخانه به شبکه

محلى دبيرستان، کتابخانه، ديران خود و اينترنت دسترسى پيدا كنند. معلمان پروندهای دانش آموزان را كه شامل سبک يادگيري، شماره تلفن، گزارشها و برنامه های اقدام آنان است، [در کامپيوترهای خود] در اختیار دارند.

يکی از ویژگیهای اساسی "الگوی طراحی مدرسه"، شیوه پیوند برخی از امور دبیرستان با يکديگر است که معمولاً به طور مستقل تکامل می یابند و در بیشتر موارد هیچ پیوندی با سایر امور پیدا نمی کنند و یا پیوندان معمولاً ضعیف باقی می ماند. شاید پیوند مستقیم بین طراحی برنامه "تخصص افزایی" و برنامه های "ارزیابی" و "پرسنلی" دبیرستان بروستر بدیهی به نظر آید، ولی چنین پیوندی لزوماً در همه مدارس برقرار نیست.

در "الگوی طراحی مدرسه" بروستر به بسیاری از واقعیتهای جاری مدارس توجه و عنایت ویژه ای شده است. شرح وظایيف کارکنان دبیرستان با نگرش خاص به مهارت‌های آموزشی، تدریسي و تکنولوژیکی لازم برای موفقیت برنامه درسی تدوین شده است. معلمان پیش از آنکه برنامه‌ای را عملاً آغاز کنند، مهارت‌ها و تجارت‌ها لازم را از طریق برنامه "تخصص افزایی" فرامی گیرند. انتقال این مهارت‌ها از دوره‌های بازآموزی معلمان به کلاس‌های درس، همچون بخشی از مسؤولیت مدیریت دبیرستان مورد پشتیبانی، تشویق و ارزیابی قرار می گیرد.

برنامه درسی و تجارت حاصل از تدریس و يادگيري بر همه امور دبیرستان، اعم از شرح وظایيف کارکنان تا طراحی فضای آموزشی، تأثیر می گذارد. مثلاً موضوعی پیش‌پا افتاده مثل "طراحی میز تحریر" به صورتی آگاهانه با هر يک از اجزای الگوی طراحی مدرسه مرتبط می شود. يکی از امور مهم بخش پشتیبانی دبیرستان، طراحی میزهایی بود که از سطح، وزن و استحکام کافی برخوردار باشد تا بتوان کامپيوترهای کيفی، کتابها و سایر وسائل را [با خاطری آسوده] بر روی آنها گذاشت. به علاوه، بایسته بود که اين میزها تاشو و متحرک باشد. طراحی میزها باید چنان می بود که ديران بتوانند به شیوه سنتی تدریس نمایند و در عین

حال بتوان آنها را به راحتی جابجا کرد تا جلسات یادگیری مشارکتی و همکوشی آموزشی - که در مؤسسه بروستر سامر^۱ رایج است - قابل اجرا باشد.

آنچه اشاره شد، شاید نمونه‌ای ساده و بدیهی از صدھا پیوند موجود بین اجزای الگوی بروستر است. اساس این الگو بر آگاهانه و شفاف بودن این پیوندهاست و از این باور نشأت می‌گیرد که هنر آموزش نیاز به چارچوب تخصصی و زیرساخت بهتری دارد. این امر به ویژه در شرایطی صدق می‌کند که هدف واقعی ما بهبود عملکرد آکادمیک و اجتماعی دانش آموزان است.

دگرگونی تکنولوژیک دیبرستان بروستر معلول دو "محرك" اساسی است؛ یکی دسترسی به تکنولوژی برای همه فعالیتها و دیگری درونی‌سازی برنامه درسی. ذیلاً این محركها را بررسی می‌کنیم:

۱. دسترسی به تکنولوژی برای همه فعالیتها. هر چند می‌دانیم که دسترسی به تکنولوژی لزوماً به معنای استفاده مفید از آن نیست ولی یکی از پیش‌نیازهای لازم و بدیهی است. دسترسی به تکنولوژی و "انسجام برنامه درسی" دو روی یک سکه‌اند. با ادغام تکنولوژی در تمامی فعالیتهای مدرسه، بسیاری از موانع انسجام برنامه درسی از میان می‌رود و یا دست کم کاهش می‌یابد. وقتی دیبران بدانند که می‌توانند تکلیفی مثل وارد کردن داده‌های یک آزمایش علمی در صفحه گسترده^۲ را به دانش آموزان بدهند و با فرض اینکه دانش آموزان نیز به نرم افزار و سخت افزار لازم دسترسی داشته باشند، به کارگیری تکنولوژی از نظر معلمان به عامل مهمی در آموزش‌های داخل و برون کلاسی تبدیل می‌شود. به همین ترتیب، وقتی معلمی بتواند یک برنامه کامپیوتری را در منزل برای ارائه در کلاس آماده کند و بداند که امکانات لازم برای ارائه آن وجود دارد، احتمال بیشتری هست که تکنولوژی به جزئی از فعالیتهای

1.Brewster Summer
2.spreadsheetsing

آموزشی روزانه تبدیل گردد. و بالاخره اگر فعالیتهای تکنولوژیک کلاسِ روز دوشنبه به جای آنکه به هفتة بعد و پس از گرفتن نوبت آزمایشگاه کامپیوتر موکول شود، در جلسهٔ بعدی قابل انجام باشد، احتمال آنکه تکنولوژی به یک ابزار جدی تبدیل شده و از حالت نمایشی و بی‌ربط خارج گردد، افزایش می‌یابد؛

۲. درونی‌سازی برنامه درسی . هر چند مثالهای فوق مهم است ولی فقط سطحی از سودمندی تکنولوژی را نشان می‌دهد که عمدتاً به دسترسی به تکنولوژی مربوط می‌شود و نه انسجام برنامه درسی. موضوع مهمتر از دسترسی به تکنولوژی، پاسخگویی به سوالهای زیر است:

- آیا متخصص شدن دانش آموزان در تکنولوژی [کامپیوتر] یک ضرورت آگاهانه است؟ دانش آموزان پس از فراغت از تحصیل باید چه چیزهایی بدانند و از عهده چه کارهایی برآیند؟
- آیا این مهارتها و توانمندیها در همه فعالیتهای روزمره آموزشی و یادگیری دانش آموزان بازتاب یافته است؟ آیا دانش آموزان واقعاً مطالب مربوط به بانکهای اطلاعاتی و صفحات گسترده را از طریق آزمایشگاه علمی یاد می‌گیرند؟ و آیا شبیه‌سازی [فرمولهای] ریاضی به عنوان بخشی از یک برنامه درسی منسجم و آگاهانه مرتباً مورد استفاده قرار می‌گیرد؟
- آیا دانش آموزان مهارت استفاده از شبکه و بازیافت اطلاعات را ضمن تحقیق بر روی پروژه‌هایی که به فارغ‌التحصیل شدن آنها می‌انجامد، فرا می‌گیرند؟
- آیا معلم می‌تواند یک واحد درسی طراحی کند که شامل نرم‌افزار هایپر استودیو^۱ بوده و سطوح مختلفی از توانایی مطالعه در آن لحاظ شده باشد و دانش آموزان هم بتوانند به صورت فردی یا گروهی از آن استفاده کنند؟

- ارتباط نرم‌افزار مذکور با خروجی‌های مدرسه یا واحد درسی چگونه است؟
- آیا تکنولوژی با فرآیند آموزشی یکایک دانش‌آموzan یکپارچه شده است؟
- آیا نرم‌افزارهای خوب با بهترین تمرينها عجین شده است تا تصویر "تدریس / یادگیری" کاملی پدید آید؟

پاسخ به این سوالها و انبوهی از سوالهای مشابه دیگر عمیقاً به ما نشان می‌دهند که آیا تکنولوژی به جزئی مهم و لاینفک از "فرآیند یادگیری" تبدیل شده است و یا صرفاً مقوله‌ای است که باید مطالبی درباره آن آموخت. مثالهای دسترسی به تکنولوژی و پاسخی که به سوالهای بالا داده می‌شود بر شیوه‌ای که مدارس، معلمان و دانش‌آموzan در پیشبرد آموزش به کار می‌بندند، [عمیقاً] تأثیر می‌گذارد.

هدف دیستان بروستر این بود که تکنولوژی به امری عادی و بامعنا در زندگی کل جامعه مبدل گردد. این هدف بر این باور استوار بود که تکنولوژی آنگاه خود را نشان می‌دهد که رواج یافته باشد. رویکردی که بتواند یک وسیله ارتباطی [شبکه کامپیوتری] را در خدمت این نوع الگوی آموزشی قرارداده و در عین حال شفاف، مستحکم و مقرون به صرفه باشد؛ به تلاش چشمگیری نیاز داشت. هدف طراحی، ایجاد شبکه‌ای بود که امکان استفاده حداکثر از کامپیوترهای کیفی را برای دانش‌آموzan، دیستان، سرپرستان و سایر کارکنان فراهم نماید.

طراحی این شبکه با همکاری شرکت ارتباطات ترلیس^۱ در منچستر انجام شد. مشاور طراحی شبکه این شرکت با دیستان همکاری تنگاتنگی داشت تا مطمئن شود که تجهیزات مورد نظر می‌توانند نیازهای آموزشی دانش‌آموzan و معلمان را جوابگو باشند. فعالیتها شامل برنامه‌ریزی طراحی شبکه، مستندسازی نیازها تا مرحله تهیه نقشه‌های ابتدایی و تحلیل اقتصادی بود. اجزای فیزیکی شبکه به گونه‌ای طراحی و نصب شد که شبکه بروستر از مشخصات زیر برخوردار باشد:

1.Trellis Communications

- شبکه محلی در سطح مدرسه، با توانایی اتصال بیست و هشت ساختمان؛
- تعبیه ۴۶/۵ مایل الیاف نوری برای اتصال قسمتهای مهم؛
- ۵۰۰/۰۰۰ فوت کابل چهار ذوجی **UTP** برای ارسال صوت و انواع داده‌های دیگر؛
- ۳۲ دبیرستان اترن特^۱؛
- یک مسیریاب اصلی^۲ و یک مسیریاب اینترنت؛
- کلید صدای **PBX** با ۳۰۰۰ خط؛
- ۱۷۷۶ پایانه فعال، برای اتصال کلیه میزهای کلاسها و کتابخانه و تمامی آزمایشگاهها و اطاقهای خوابگاه.

نرم افزار و سخت افزاری که در الگوی بروستر به کار گرفته شد، شامل اجزای زیر است:

- ۱۱۵ کامپیوتر رومیزی: پاورمک، کودارا و ال سی^۳، به علاوه چهل چاپگر؛
- ۳۶۴ مک پاور بوک^۴ مدل‌های ۱۵۰، ۱۶۰، ۱۶۵ و ۵۲۵ سی و ۵۲۵ برای همه معلمان و دانش آموزان؛
- نرم افزارهای کاربردی شامل:

Pacer Forum; Firstclass : Data Book pro; Microsoft Word (Work and Power Point); Hyper Studio; Infotrac; Encartu; LAN surveyor and Traffic Watch; Hyper Card; Claris Works

و انبوهی از نرم افزارهای مرتبط با موضوع؛

- کتابچه‌های راهنمای تسهیل استفاده معلمان و دانش آموزان از شبکه بروستر.

2.Ethernet

3.backbone router

1.power Macs, Quadras and LCs

2.Mac power Books

چهار آزمایشگاه نیز تأسیس شد که به امور خبررسانی، سیستم‌های چند رسانه‌ای، تولید موسیقی و ویرایش تصویری اختصاص دارند. همه این برنامه‌های درسی به سخت‌افزار و نرم‌افزاری نیاز دارند که تا این زمان با پاوربوک سازگار نیستند. همه اینها با استفاده از کامپیوترهای شخصی پاورمک با توانمندی **AV** انجام شد.

پس از آماده‌سازی زیرساخت لازم، برای پیاده‌سازی الگوی آموزشی و تکنولوژی مرتبط با آن، یک رویکرد چند گامی در پیش گرفته شد. طرح چهار ساله پیاده‌سازی الگو برپایه یک سال طرح‌ریزی و ارزیابی نیاز تدوین شد.

سال اول: ارزیابی نیاز و طرح‌ریزی

سال دوم: برنامه آزمایشی

سال سوم: برنامه کلاس دهم

سال چهارم: برنامه کلاس یازدهم

سال پنجم: برنامه کلاس دوازدهم

برنامه بدوآبه صورت آزمایشی و بر روی گروهی متشكل از پنجاه دانش‌آموز کلاس نهم و هفت معلم به اجرا درآمد. فضای آموزشی لازم برای این برنامه آزمایشی نیز طراحی و ساخته شد. این فضا شامل چهار کلاس، یک آزمایشگاه علوم، یک اطاق معلم، یک تالار و محلهایی برای نگهداری منابع بود. طراحی کلاس‌ها به گونه‌ای بود که تمام میزها با هم شبكه شده بودند و یک پایانه چند رسانه‌ای همراه با **LCD**، **VCR** و یک پروژکتور بالاسری نیز در کلیه کلاسها و آزمایشگاه نصب شده بود.

در آن زمان، شغل "هماهنگ کننده تکنولوژی" در دیبرستان شغلی بود که ۷۵٪ ساعات کاری شاغل آن را پر می‌کرد. در سال سوم، فضای آموزشی لازم برای چهار گروه دیگر ایجاد و دو گروه دیگر نیز به برنامه اضافه شد. در سال چهارم، مجدداً دو گروه دیگر اضافه

شد و در حال حاضر سه چهارم دانش آموزان دیبرستان در این برنامه شرکت دارند. بیست و هشت معلم جدید نیز در این مدت تربیت شده‌اند.

وقتی افرادی از مدارس دیگر به دیدار بروستر می‌آیند، رایج‌ترین سؤالی که می‌پرسند این است که "همه اینها" چقدر هزینه داشته است؟ اولین وظیفه ما نیز این است که منظور آنها را از "همه اینها" روشن کنیم. "همه اینها" می‌تواند شامل ساختمان، سخت‌افزار، نرم‌افزار، شبکه، تخصص‌افزایی و برنامه درسی باشد. اما منظور آنها کدام است؟ اگر منظور تکنولوژی باشد، بروستر برای ایجاد زیر ساخت شبکه در نقاط مهم مدرسه، خوابگاه‌ها، کتابخانه، ساختمان‌های اداری و کلاس‌های نهم، دهم و یازدهم که مشتمل بر ایجاد ۱۸۰۰ نقطه دسترسی بود؛ حدود ۹۰۰/۰۰۰ دلار هزینه کرد.

برای پیاده‌سازی "الگوی طراحی مدرسه"، بروستر تصمیم گرفت فضای آموزشی را نیز افزایش دهد. تقریباً ۳/۲ میلیون دلار برای ایجاد ۴۲۰۰۰ فوت مربع فضای آموزشی هزینه شد که البته فقط بخشی از این هزینه مستقیماً به الگوی طراحی مدرسه مربوط می‌شود. برنامه بلند مدت بروستر طلب می‌کرد که فضای آموزشی افزایش یابد و یک کتابخانه جدید نیز ایجاد گردد. بنابراین، هر چند افزایش فضا برای پیاده‌سازی الگو انجام شد ولی به هر حال نیازی بود که از قبل تعیین شده بود.

مخارجی که تا کنون برای نرم‌افزار و سخت‌افزار شده است، تقریباً به ۵۳۰/۰۰۰ دلار می‌رسد. ما انتظار داریم که با گسترش برنامه به کلاس دوازدهم، این رقم بین ۲۵ تا ۵۰ درصد افزایش یابد.

از نظر نیروی انسانی لازم برای پشتیانی تکنولوژی، شغل هماهنگ کننده تکنولوژی در ابتدای برنامه فقط ۷/۷۵ از یک شغل کامل بود. در حال حاضر نیروی انسانی افزایش یافته است. هم اکنون یک نفر تمام وقت به عنوان هماهنگ کننده تکنولوژی (یا مدیر شبکه) و یک نفر پاره وقت به عنوان مسؤول گروه کامپیوتر دانش آموزان، در برنامه شرکت دارند. یک قرارداد تعمیرات و نگهداری نیز منعقد شده است. در سال ۱۹۹۵، طبق این قرارداد یک نفر

تکنسین موظف بود که روزی سه ساعت در سایت حضور داشته باشد. در سپتامبر ۱۹۹۶ که برنامه به کلاس دوازدهم برسد، یک تکنسین تمام وقت لازم خواهد بود. تجربه بروستر با سیستم مک^۱ عالی بود و مؤید مطالعه اخیر گروه گارتنر^۲ است. طبق این مطالعه، هزینه نگهداری [شبکه و تجهیزات] در محیط مکینتاش به مراتب ارزانتر در می‌آید.

می‌توان پرسید که کل این زیرساخت برای چه کاری مناسب است؟ خوب، می‌تواند برای این باشد که دو دانش آموز پشت میز خوابگاه بنشینند و یکی به دیگری در دریافت برنامه هایپر استودیو از شبکه کمک کنند. می‌تواند برای ارسال یک گزارش آزمایشگاهی باشد که به صورت متن و تصویر به صفحه نمایشگر دانش آموز ارسال می‌شود. کیفیت این گونه گزارشها با کیفیت گزارش‌های تصویری کنفرانس‌های آکادمیک قابل مقایسه است؛ ولی در واقع به درس زیست‌شناسی دانش آموزان کلاس نهم متعلق است. می‌تواند برای انتشار روزنامه‌ای باشد درباره دوران جنگهای داخلی [آمریکا]، که توسط دانش آموزان کلاس تاریخ تهیه می‌شود. می‌تواند برای درج دستوراتی در تابلوی کلاس باشد که به دانش آموزان یادآوری می‌کند که تکالیف‌شان را از شبکه بروستر دریافت نموده و داده‌های مربوط به یک آزمایش علمی را با هم در میان بگذارند. می‌تواند برای انتشار بولتن خبری شبکه بروستر باشد که عنوانی مثل "Cindy Fans" ، "Rush L" ، "Remit" یا پیامهایی مثل "من می‌خواهم شما را ببینم" در آن به چشم می‌خورد. می‌تواند برای عرضه نرم افزار "آرت ۹۵" به جامعه باشد که در واقع یک نمایشگاه هنری دائمی است و آثار هنری دانش آموزان کلاس گرافیک کامپیوتری را به نمایش می‌گذارد.

همچنین می‌تواند خطوط گپ دوستانه باشد که دانش آموزان از طریق آنها سرمه‌سر هم می‌گذارند و درباره شعر و کتاب و فیلم صحبت می‌کنند. می‌تواند برای وصل کردن بریده‌های فیلم به منظور تهیه اینیمیشن بازیهای بسکتبال باشد که توسط دانش آموزان آزمایشگاه

1.MAC

2.Gartner Group

گرافیک انجام می‌شود. می‌تواند برای قراردادن کتابچه [آشنایی با] بروستر در هایپر کارد باشد. و بالاخره می‌تواند برای تبدیل تدریجی تصویرهای دانش آموزان به تصاویر شخصیت‌های فیلم فورست گامپ باشد که با همان تکنولوژی مورد استفاده در آن فیلم انجام می‌شود.

جان کلام، هر کاری را که بتوان با یک کامپیوتر و یک شبکه انجام داد، در اینجا نیز قابل انجام است. البته شکسته شدن کامپیوترها، گم شدن سیمهای رابط، چسباندن آدامس به خروجی شبکه و خرابکاریهای متعدد نیز از دستاوردهای این الگوست!

تکنولوژی با سرعت امیدوار کننده‌ای در فرهنگ بروستر رسوخ می‌کند و نه تنها در یادگیری برای هزاره نوین "فرهنگ" که در "ضد فرهنگ" نیز اثر کرده است. اگر بولتن "راش ال" را باز کنید، از پیامدهای ضد فرهنگی آن مطلع می‌شوید. محتویات این بولتن نهایت "وقاحت" را نشان می‌دهد ولی باید توجه داشت که مناسبات نوجوانان از طریق شبکه به همان صورتی است که رو در رو رفتار می‌کنند.

پیاده‌سازی برنامه، هم چالش‌آور و هم روح‌بخش بوده است. معلمان ملزم شدند که ۳۰ برنامه جدید را در زمینه‌های درسی، تکنولوژی، تدریس، مدیریت کلاس و زندگی اجتماعی فراگیرند. نتیجه این بود که در سال اول، برنامه برای آنها بسیار چالش‌آور شد و صرف نظر از کسب تجارب آموزشی، تمایل زیادی در آنان ایجاد کرد. برای معلمانی که مهارت، انرژی و انگیزه کافی داشتند؛ این برنامه به عنوان "تجربه تغییر مسیر شغلی" مطرح شد.

سنجرش فشار شغلی پس از اتمام سال اول برنامه نشان داد که فشار وارد بر معلمان در حد معمول بوده است؛ ولی تجربه سالهای دوم و سوم حاکی از آن بود که فشار وارد بر معلمان جدید بالا بوده است. واکنش معلمان، دانش آموزان و والدین در پایان سال اول بسیار مثبت بود ولی رویکرد تدریجی به تغییر حکم می‌کرد که شیوه آموزشی "قدیمی" و "جدید" در کنار هم حفظ شوند.

دگرگونی تکنولوژیک کاملاً چشمگیر بوده و رفتار دیبران و دانش آموزان را تغییر داده است. پست الکترونیک، شیوه ارتباط دیبران و دانش آموزان را تغییر داده و مهارت‌های

تکنولوژیک دانش آموزان به جایی رسیده که مهارت آنها در کار با کامپیوتر با مهارت دانشجویان و مراتب بالاتر قابل مقایسه است. مطالعه‌ای که اخیراً برای مقایسه رشد تکنولوژیک پسران و دختران مشمول و غیرمشمول این برنامه انجام شد، نشان داد که دخترانی که مشمول برنامه بوده‌اند بر پسرانی که در برنامه نبوده‌اند، برتری دارند. به علاوه، در چارچوب این برنامه تفاوت سطوح مهارتی جنسیتهای مختلف به نحو امیدوار کننده‌ای کاهش یافته بود. این نتیجه با انتظاری که داشتیم سازگار بود. ما بر این باور بودیم که اگر تکنولوژی حقیقتاً به ابزاری مثل مداد و قلم تبدیل شود، در آن صورت فراوانی و شدت استفاده از آن است که برتری ایجاد می‌کند و نه استعدادهایی که به جنسیت افراد مربوط می‌شود. و به این ترتیب مبنای تفاوت جنسی در کسب توانمندیهای تکنولوژیک از میان می‌رود.

مطلوب کلی تری که در این برنامه مشخص گردید، بهبود مشهودی بود که در عزت نفس و احساس کامیابی دانش آموزان رخ داد. این موضوع در معیارهای سنجش رشد آکادمیک و اجتماعی، اعم از معیارهای استاندارد و معیارهای مبتنی بر برنامه درسی منعکس شده بود. پس از یک دوره آزمایشی در سال اول، شبکه بروستر به بخشی از زندگی دبیرستان تبدیل شد. همان‌گونه که قبل اشاره شد؛ بولتهای درسی، ورزشی، بازنگری فیلم، گپ دوستانه، اطلاعات کتابخانه و دیسکت‌های موجود توانسته‌اند بولتن شبکه را به بخشی از صحن مدرسه مبدل سازند.

مهمنتر از همه ما شاهدیم که معلمان نیز از برنامه تکنولوژی بهره می‌برند. نشر کامپیوتری یکی از ویژگیهای کلاس‌های تاریخ شده است؛ استفاده از پاور پوینت و **LCD** به شیوه‌های رایج ارائه دروس مبدل شده است؛ و استفاده از صفحات گسترده و پایگاههای اطلاعاتی نیز در کلاس‌های علوم رواج یافته است. رشد تجربه و تخصص معلمان و دانش آموزان، در استفاده بیشتر و نوآورانه‌تر از تکنولوژی منعکس است؛ هر چند برای نقد کردن کامل استعدادها راه زیادی در پیش داریم. دیگر تصور بروستر بدون شبکه مشکل است و مشکل تر

از آن فهم این نکته است که چرا مدارسی که قادر توانایی ایجاد شبکه و تسهیلات استفاده گسترده از کامپیوتر هستند، کامپیوترهای خود را افزایش می‌دهند!

نگهداری و بکارگیری بیش از ۴۵۰ پاور بوک، کامپیوتر رومیزی و ابتوهی از لوازم جانبی، کاری چالش آور است. تعداد کارکنان "پشتیبانی تکنولوژی" نیز در کنار پیچیدگی عملیات اداری کماکان در حال افزایش است. کار کردن نوجوانان با تجهیزات حساسی که از "تکنولوژی بالا" برخوردارند، باعث از کارافتدگی جزئی و کلی تجهیزات می‌شود و بنابراین دائمًا خرج تراشی می‌کند. شدت استفاده از این تجهیزات به ما کمک کرده است تا نکات زیادی را درباره دانشآموزان، والدین و تکنولوژی بشناسیم.

این نکات بسیار گسترده است و از الزامات طراحی کامپیوتر گرفته تا شیوه اتصال والدین به شبکه محلی را دربر می‌گیرد. نوجوانان برای هر مسئله راه حلی نوآورانه ارائه کرده‌اند. مثلاً استفاده از ولکرو پچ^۱ برای تقویت عملکرد پاور بوک، ایده جدیدی است که توسط یک دانشآموز خلاق کلاس دهم ارائه شد.

نکته مهم اینکه ایجاد فرهنگ "استفاده مسؤولانه" یکی از فرآیندهای جاری مدرسه است؛ به این معنا که آموزشایی در زمینه نقض حقوق نشر (کپی رایت)، "اخلاق شبکه"، و مشارکت در "جرائم کامپیوتری" در برنامه درسی دانشآموزان لحاظ شده‌اند. چون در حال حاضر امکان دسترسی به اینترنت از پشت هر یک از میزهای مدرسه و اطاقهای خوابگاه وجود دارد، بر شدت آموزشای فوق افزوده شده است.

بروستر در کنار ارتباطاتی که از طریق الگوی طراحی مدرسه برای دانشآموزان ایجاد می‌کند، امکان دسترسی به اینترنت را نیز فراهم می‌سازد. این دسترسی مبتنی بر برنامه تشخیص "متابع" دانشآموز از [اخلاق شبکه] است. طبق این برنامه، میزان دسترسی هر دانشآموز به اینترنت متناسب با احساس مسؤولیتی است که وی در استفاده از اینترنت نشان داده است. فرض بر این است که استفاده مسؤولانه از شبکه عمدتاً به نگرشها و گرایشها فرد

1.velcro patch

مربوط می‌شود؛ و هدف ما از مطرح کردن آن بازرسی یا مانع تراشی یا استفاده از سایر راه حل‌های تکنولوژیک نبوده است. قابلیت اطمینان شبکه رضایت‌بخش و نوافض آن نادر بوده است ولی ماهیت کار به گونه‌ای است که انتظار داریم با برخی مشکلات رو به رو شویم. به نظر ما روزآمد نگاه داشتن آنچه در بروستر ایجاد شده است، شبیه "حفره سیاه" است. سال گذشته، چهار مگابایت حافظه برای کاربران معمولی جوابگو نبود. باز کردن پست الکترونیکی در شبکه بروستر و ورود به برج دیسکت کتابخانه با چهار مگابایت حافظه استاندارد ممکن نیست. از سال ۱۹۹۶، شرکت اپل برای ما کامپیوتراهای سفارشی می‌سازد که حافظه آنها ۱۲ مگابایت خواهد بود.

ضمن اینکه روزآمدسازی نرم‌افزارها و سخت‌افزارها بخشی از منابع مدرسه را می‌بلعند؛ این واقعیت که تکنولوژی بخشی از تصویر گستردۀ تدریس و برنامه درسی است نیز ایجاب می‌کند که انتخاب و ارزیابی نرم‌افزارها و سخت‌افزارها، با حساسیت کافی صورت گیرد چرا که این انتخاب و ارزیابی در چارچوب برنامه و نه در خلاصه انجام می‌شود.

فرآیند تغییر، در دبیرستان ما تأثیر فردی نامناسبی بر جامعه داشته است. وقتی تعدادی از معلمان اقدام به ترک مدرسه‌ای کردند که شباهت زیادی به دبیرستان بروستر در سه سال پیش داشت، اصطکاکی پیش آمد که غیرمتعارف بود. هر چند نیاز به تغییراتی همچون تغییرات جاری در دبیرستان بروستر؛ از مباحث گروههای تخصصی، گفتگوهای رادیو - تلویزیونی، برنامه‌های ویژه تلویزیونی (در ساعت پرینتنده) و مطالب مطروحه در مطبوعات و منابع تخصصی ناشی می‌شود ولی منطقی که این تغییرات را ضروری می‌سازد الزاماً مقاومت مدارس در برابر تغییر را کاهش نمی‌دهد. بحران ناشی از پیاده‌سازی الگویی که بهترین تجرب هر نوع آموزش را به کار می‌گیرد ولی فقط توسط اولیای یک مدرسه به اجرا در می‌آید، نوعی ناپیوستگی ایجاد می‌کند که فقط سیمای اولیای آن مدرسه را تغییر دهد. تغییر آسان نیست و برای معلمان، دانش آموزان و کل جامعه آموزشی با رنج همراه است.

در مقام عمل، طراحی مواد درسی "دانشآموز محور" و پیچیده‌تر، فشار کاری دوره شروع را افزایش داد. جالب است که ماهیت سیستمی برنامه تکنولوژی، مقاومت در برابر کاربرد کامپیوتر را به حداقل رسانده است. حضور کامپیوتر در دیبرستان ما چنان گستردۀ است که اجتناب از آن ممکن نیست. وقتی ۱۵ دانشآموز به کلاس وارد می‌شوند و هم‌زمان پاور بوکهای خود را به کار می‌اندازند، انتظار داریم که با این شدت بیش از حد، استفاده از تکنولوژی به بخشی از فعالیتهای روزانه تبدیل شود.

با رشد شبکه، افراد خارج از گود نیز به آن می‌پیوندند. دو تا از دفاتر اداری مدرسه که قبل‌اً در برابر اتصال به شبکه مقاومت می‌کردند، اخیراً به نصب پایانه‌های مکیتاش اقدام کرده‌اند تا به صحنه ارتباطات پیوندند. البته این بدان معنا نیست که بروستر کاملاً به اهداف خود رسیده است. با توجه به استعدادهای موجود، شاید چندین سال طول بکشد تا بروستر به هدف "ادغام کامل تکنولوژی در برنامه‌های آموزشی" نایل گردد.

ما هنر خود را در عصری به کار می‌بندیم که سؤالات متعددی پیرامون آموزش و شیوه‌های اجرای آن مطرح است. مدیران، والدین و معلمان همگی در صدد پاسخگویی به این سؤالات دشوارند. در قاموس تغییرات آموزشی، هرازچندی واژه‌های "مدارس دولتی"، "خصوصی‌سازی" و "سندهزینه" ظاهر و تکرار می‌شوند.

در ابتدای کار، با آنکه تبلیغی صورت نگرفته بود، تقاضا برای دیدار از دیبرستان بروستر به حدی بود که مدیریت را غافلگیر کرده بود. جریان مستمر این تقاضاها موجب شد که تورهای منظمی برای بازدید از دیبرستان و جلساتی نیز برای پرسش و پاسخ برقرار شود. برنامه بروستر توجه صنعت را نیز جلب کرد و به این دیبرستان فرصت داد تا برخی نوآوریهای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری را مورد آزمایش میدانی قرار دهد. از جمله اینها، نرم‌افزار جدیدی بود که توسط شرکت اپل برای یادگیری جمعی تهیه شده بود. این نرم‌افزار به زیبایی با جنبه‌های مفهومی و کاربردی الگوی طراحی مدرسه تطابق پیدا کرد.

وقتی مردم به دیدار از بروستر می‌آیند، سریعاً تحت تأثیر فضای موجود قرار می‌گیرند. این فضا زائیده پاور بوکهای است که "سمبلهای" یک برنامه موقنند. به علاوه، مدیران و کارکنان مدرسه از اینکه اهداف مدرسه و ماهیت فرآیند تغییر سریعاً مورد تأیید دیدارکنندگان قرار می‌گیرد، دلگرم می‌شوند.

موفقیت الگوی طراحی مدرسه در بروستر باعث ایجاد یک سازمان مشاوره‌ای مستقل به نام گروه تلاش^۱ شده است. در سال ۱۹۹۶، این گروه در طراحی برنامه‌های تکنولوژی و توسعه بسیاری از مدارس ایالات متحده و کشورهای دیگر نقش کلیدی خواهد داشت. مثلاً از الگوی طراحی مدرسه برای طراحی یک مجتمع شبانه‌روزی در تایلند - به نام دهکده آموزشی نسل سوم تریدس^۲ - استفاده خواهد شد. این یک پروژه توسعه‌ای ۷۱ میلیون دلاری است که قرار است الگوی آموزشی تایلند باشد.

در جولای ۱۹۹۶، گروه تلاش و دیبرستان بروستر دومین برنامه مؤسسه مدارس آینده^۳ را در زمینه تغییر مدرسه و تکنولوژی ارائه خواهند کرد. این برنامه که با مشارکت شرکت ارتباطات تریلیس^۴، ام سی آی، اپل - کامپیوتر و سیمین کو^۵ ارائه می‌شود، برای مدیران مدارس تهیه شده و بر شیوه ادغام مؤثر تکنولوژی در برنامه‌های یک سال تحصیلی متمرکز است.

با گذشت یک سال دیگر از پیاده‌سازی این الگو، تلاش‌های دیبرستان بروستر برای ادغام تکنولوژی در زندگی تربیتی مدرسه بسیار دلگرم‌کننده بهنظر می‌رسد. حال دانش‌آموزان، مدیران و معلمان دسترسی قابل توجهی به تکنولوژی دارند و مدرسه نیز به راهی افتاده است

1.Endeavour Group

2. The Tridhos Three Generation School Village

3.Future shool Institute

4.Trellis

5.simon co

که تکنولوژی را در برنامه‌های درسی خود نهادینه کند. این مسیر بدون مانع نبوده ولی دستاوردهای آن به قدری امیدبخش است که مدرسه در انتظار آخرین مراحل پیاده‌سازی برنامه روزشماری می‌کند و می‌داند که "پایان" این طرح‌های تکنولوژی و برنامه‌های درسی، به منزله "آغاز" فصل تازه‌ای است.

